

Adviesrapport

Actualisatie Quickscan Zwarthout, Leersum

Inventarisatie en effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Opdrachtgever

Koopmans Beheer

Status

Definitief

Colofon

Titel

Actualisatie Quickscan Zwarthout, Leersum

Subtitel

Inventarisatie en effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
18-086	21 augustus 2018	Definitief

Auteur(s)

Sebastiaan Kraaijeveld

Modellering & GIS

Sebastiaan Kraaijeveld

Tweede lezer

David Sietses

Opdrachtgever

Koopmans Beheer

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Kraaijeveld, S.E. (2018). Actualisatie Quickscan Zwarthout, Leersum. Inventarisatie en effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 18-086. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doel	6
1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	6
1.3 Opzet rapportage	7
2. Kader en methode	8
2.1 Wettelijk kader	8
2.2 Onderzoeksmethode	9
3. Soorten	10
3.1 Flora	10
3.2 Vleermuizen	10
3.2.1 Verblijfplaatsen	10
3.2.2 Vliegroutes en foerageergebieden	11
3.3 Grondgebonden zoogdieren	11
3.4 Broedvogels	11
3.4.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	11
3.4.2 Overige broedvogels	12
3.5 Amfibieën	12
3.6 Reptielen	13
4. Natura 2000	14
4.1 Ligging plangebied in relatie tot Natura 2000-gebied	14
4.2 Effecten stikstofdepositie	14
5. Natuurnetwerk Nederland	16
5.1 Beleid Provincie Utrecht	16
5.2 Situatie ten opzichte van het NNN/de EHS	16
5.3 Effectbeoordeling	17
5.4 Conclusie NNN/EHS	18
5.5 Natuur buiten het NNN/EHS	18
Geraadpleegde bronnen	19

Bijlagen

Bijlage 1 - Bijlage 1 – Overzicht plangebied

Samenvatting

Aanleiding en doel

In opdracht van Koopmans Beheer heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd voor herontwikkeling van het perceel aan de Middelweg 85 te Leersum. De voorgenomen ontwikkelingen gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn geen beschermde flora, vissen, reptielen, insecten of weekdieren aangetroffen of te verwachten. Ook vaste verblijfplaatsen van juridisch zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren of jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht;
- In gebouw 4 (figuur 1.1) zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Aangezien dit gebouw in huidig staat gehandhaafd wordt, zijn vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen niet aan de orde.
- In het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor vogels. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rustplaatsen te beschadigen of nesten weg te nemen. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen.

Natura 2000

Gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en de aard van de beoogde ontwikkeling zijn negatieve effecten -met uitzondering van het onderdeel stikstof- op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten. Geadviseerd wordt om -zodra de exacte werkzaamheden bekend zijn- conform het Programma Aanpak Stikstof een AERIUS-modelberekening uit te voeren om mogelijk negatieve effecten door een verhoogde stikstofdepositie inzichtelijk te maken.

Natuurnetwerk Nederland en overige natuurgebieden

Het plangebied ligt nabij Natuurnetwerk Nederland. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden niet aangetast. Daarnaast ligt het plangebied in Stiltegebied. De geluidsbelasting blijft onder de richtwaarde voor stiltegebieden, opgenomen in de Provinciale Milieuverordening van Utrecht. Vervolgstappen ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland en stiltegebied zijn niet aan de orde.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Koopmans Beheer heeft Ecogroen in 2016 een quickscan natuurtoets uitgevoerd in het kader van de destijds beoogde ontwikkelingen: de vestiging van houtverduurzamingsbedrijf Zwarthout. De plannen zijn inmiddels gewijzigd waardoor ook sprake is van de vestiging van het bedrijf Lokaalhout en sloop- en nieuwbouw. Voor het voornemen is een bestemmingsplanprocedure noodzakelijk. De voorgenomen ontwikkelingen gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. Koopmans Beheer heeft Ecogroen gevraagd de quickscan uit 2016 te actualiseren op basis van de nu beoogde ontwikkelingen. Daarnaast is sinds 2017 de (nieuwe) Wet natuurbescherming van kracht. Ook op dit onderdeel is voorliggende quickscan geactualiseerd.

De quickscan is bedoeld om inzicht te verkrijgen in aanwezige natuurwaarden en mogelijke effecten van het plan of voorgenomen activiteiten. Tijdens het onderzoek zijn te verwachten effecten van het plan getoetst aan de wettelijke bescherming van soorten en gebieden. Het uitgevoerde onderzoek en de resultaten zijn in voorliggende rapportage beschreven.

1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Op het terrein van Middelweg 85 in Leersum (provincie Utrecht) is de vestiging van houtverduurzamingsbedrijf Zwarthout beoogd (zie figuur 1.1 en bijlage 1). Zwarthout is een bedrijf dat hout verduurzaamt door de buitenkant te branden (verkolen). De locatie betreft een voormalige agrarisch erf met een agrarische bestemming in de vorm van een intensieve veehouderij. Deze bestemming wordt gewijzigd naar wonen, bedrijf en natuur.

De beoogde ontwikkelingen bestaan uit (zie ook figuur 1.1):

- Vestiging van bedrijf Zwarthout in gebouw 6 (werkplaats: houtverduurzaming). Gebouw 6 wordt hiervoor gerestaureerd van varkensstal naar werkplaats. Momenteel bevindt Zwarthout zich tijdelijk in gebouw 10.
- Vestiging van het bedrijf Lokaalhout in gebouw 5 (kantoor en showroom).
- Sloop gebouwen 7, 9 en 10.
- Restauratie/verbouwing van gebouw 2 en 8 naar woningen.
- Bouw kapschuur (à 600 m²) ter hoogte van 11 ten behoeve van opslag hout en heftruck.

Figuur 1.1 situatie plangebied en verwijzing voorgenomen werkzaamheden. Bron: Koopmans Beheer.

1.3 Opzet rapportage

De natuurtoets is gebaseerd op veldonderzoek, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 6 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. In hoofdstuk 2 wordt de gehanteerde methodiek en het wettelijk kader behandeld. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 3), Natura 2000-gebied (hoofdstuk 4) en het Natuur Netwerk (hoofdstuk 5). Daarnaast is per onderdeel een doorkijk geven naar te verwachten vervolgstappen.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten. Zoals in hoofdstuk 1 is beschreven, gaan wij in op soort- en gebiedsbescherming.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.12 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en/ of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen/ activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in drie categorieën:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming), in de praktijk onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd, en
 - Overige vogels wier nesten alleen tijdens het broedseizoen (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest) zijn beschermd;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I) zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming;
- Overige nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt, en
 - Soorten waarvoor provinciaal wel vrijstelling geldt.

Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een verdiepende rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is verankerd in de Wet natuurbescherming (artikel 1.12) maar in detail geregeld in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

De voorgenomen activiteiten zijn mogelijk in strijd met de Wet natuurbescherming en het beleid ten aanzien van het NNN. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten.

Literatuuronderzoek

Het onderzoek is gestart met een literatuuronderzoek. Hiervoor zijn bestaande onderzoeken (Scholten & Goutbeek, 2016), NDFF en verspreidingsatlassen geraadpleegd. Naar aanleiding van deze informatie is bepaald welke soorten gedurende het veldbezoek extra aandacht hebben gekregen. Ook is de digitale atlas van Utrecht geraadpleegd om beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuur Netwerk Nederland) in kaart te brengen.

Veldonderzoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 19 oktober 2016 door één ecooloog is uitgevoerd. Het gehele plangebied is onderzocht.

Gedurende het veldbezoek is aandacht besteed aan alle beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldonderzoek is in kaart gebracht of (mogelijke) nesten van jaarrond beschermde broedvogels (zoals roofvogels) en nesten van Eekhoorn aanwezig zijn. Daarnaast is de bebouwing gecontroleerd op hun geschiktheid als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Tenslotte zijn biotoopinschattingen voor de alle soortgroepen (zoogdieren, vissen, reptielen, amfibieën en ongewervelden) gedaan.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is binnen de begrenzing van beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van de geplande ingrepen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van verwachte negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

3. Soorten

3.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2018) worden deze soorten ook niet verwacht.

Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Vleermuizen

Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebied

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

3.2.1 Verblijfplaatsen

In gebouw 4 zijn mogelijk vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Gebouw 4 blijft echter in huidige staat gehandhaafd en er wordt geen aanvullende verlichting geplaatst waardoor negatieve effecten ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen niet te verwachten zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen

overige potentieel geschikte verblijfplaatsen -bijvoorbeeld in de vorm van toegankelijke spouwmu-
ren en ruimtes onder dakpannen- aangetroffen in bebouwing waar sloop- of renovatiewerkzaamhe-
den plaatsvinden. Vervolgstappen ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen zijn in deze situatie niet
aan de orde.

3.2.2 Vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied biedt geschikt foerageergebied voor vleermuissoorten als Gewone dwergvleermuis,
Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger (NDFF 2018). Dit foerageergebied gaat door
de beoogde ontwikkelingen niet verloren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied
voldoende alternatief voorhanden.

Door het ontbreken van opgaande lijnvormige structuren zijn in het plangebied geen vliegroutes
voor vleermuizen aanwezig. Vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes en foerageergebieden van
vleermuizen zijn niet aan de orde.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Bij overige zoogdieren wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillend be-
schermingsregime (zie kader 2.1).

Vaste verblijfplaatsen van zoogdieren die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn, de Verdragen van
Bern en Bonn en nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling) worden op basis van
het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) uitgesloten.
Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Binnen de invloedssfeer van de plannen zijn wel vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdier-
soorten met een provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere
Egel, Rosse woelmuis, Veldmuis, Mol en Huisspitsmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele
exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt
in de provincie Utrecht automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescher-
ming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.4 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend bescher-
mingsregime (zie kader 2.1).

3.4.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Jaarrond beschermde nesten

Op basis van het uitgevoerde veldbezoek, de terreinkenmerken en habitatseisen worden geen ove-
rige jaarrond beschermde nesten van broedvogels (zie kader 3.2) in of in de directe nabijheid van
het plangebied (zone 50 meter) verwacht. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet
natuurbescherming voor jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.4.2 Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van grasland en bosschages in het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals Roodborst, Zwarte Kraai, Merel, Vink, Winterkoning, Tjiftjaf, Grasmus, Bosrietzanger, Houtduif en Ekster.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen.

Wanneer er binnen het broedseizoen wordt gewerkt, is van belang om voorafgaand aan het broedseizoen maatregelen te nemen om vestiging van broedvogels te voorkomen, bijvoorbeeld middels het plaatsen van stokken met linten. Tijdens het broedseizoen is ook van belang dat periodiek wordt gecontroleerd of zich onverwacht toch broedvogels hebben gevestigd in het werkgebied. Wanneer broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen of moet voldoende afstand gehouden worden (soortafhankelijk).

3.5 Amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitatseisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2018) worden geen strikt beschermde amfibieën verwacht in het plangebied. Wel zijn algemene amfibieënsoorten te verwachten (Bastaardkikker en Gewone pad) waarvoor een vrijstelling geldt binnen de Wet natuurbescherming. Van Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander voortplanting in wateren in het plangebied verwacht. Verwacht wordt dat de wateren zelf en het omliggende gebied bestaande uit ruigte en bos als foerageer- en overwinteringsgebied wordt gebruikt.

Bij de werkzaamheden kunnen exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt automatisch vrijstelling (conform provinciale verordening) van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

3.6 Reptielen

Hazelworm

In de bosrand ten westen van het plangebied zijn waarnemingen van Hazelworm bekend (NDFF 2018). Het plangebied zelf biedt -vanwege het ontbreken van bosstructuren met een dikke strooisellaag en dood hout- geen geschikt leefgebied voor Hazelworm. Vervolgstappen ten aanzien van Hazelworm zijn niet aan de orde.

Overige reptielen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2018) worden binnen de invloedsfeer van de plannen geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen uit de Wet natuurbescherming. Vervolgstappen ten aanzien van reptielen is niet aan de orde.

4. Natura 2000

4.1 Ligging plangebied in relatie tot Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt op een afstand van circa 2,0 kilometer van Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek en circa 2,6 kilometer van Natura 2000-gebied Rijntakken (figuur 4.1). Gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en de aard van de beoogde ontwikkeling zijn negatieve effecten -met uitzondering van het onderdeel stikstof- op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied uitgesloten.

Figuur 4.1 ligging plangebied (rode contouren) ten opzichte van Natura 2000-gebied (groene vlakken). Bron achtergrond: PDOK.

4.2 Effecten stikstofdepositie

Door het toekomstig gebruik van het plangebied en de inzet van machines tijdens de (bouw- en sloop) werkzaamheden kan een tijdelijke toename van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitattypen ontstaan.

Geadviseerd om -zodra de exacte werkzaamheden bekend zijn- conform het Programma Aanpak Stikstof (PAS; kader 4.1) een AERIUS-modelberekening uit te voeren om eventuele negatieve effecten door een verhoogde stikstofdepositie inzichtelijk te maken.

Kader 4.1 Programma aanpak Stikstof (PAS)

Sinds 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof in werking getreden. Dit programma heeft als doel om effecten van stikstofdepositie op beschermde waarden weg te nemen door:

- de emissies van stikstof (ammoniak en stikstofoxiden) te verminderen (bronmaatregelen) en;
- door (herstel)maatregelen te nemen in de Natura 2000-gebieden.

Met het PAS is voor projecten ontwikkelingsruimte gecreëerd. Het model AERIUS is ontwikkeld om de emissie van stikstof van een project te berekenen en te bepalen of er (voldoende) ontwikkelruimte in het betreffende Natura 2000-gebied beschikbaar is. De PAS gaat uit van twee grenswaarden, te weten 0,05 mol/ha/jaar en 1 mol/ha/jaar. Een depositie lager dan 0,05 mol/ha/jaar wordt als verwaarloosbaar gezien; een vergunning Wnb (voor het aspect stikstof) is niet nodig. In alle andere gevallen is ontwikkelruimte en dus melding of vergunning nodig voor een project:

- Bijdrages van < 0,05 mol N/ha/jaar zijn vrijgesteld (geen melding of vergunning nodig).
- Is de bijdrage $\leq$ 1 mol N/ha/jaar, dan is een melding nodig via AERIUS.
- Bij een bijdrage van > 1 mol N/ha/jaar is een vergunning vereist. Er moet ontwikkelruimte worden geclaimd via een toestemmingsbesluit.

In een aantal Natura 2000-gebieden (o.a. Veluwe) is de grenswaarde omlaaggehaald, omdat onvoldoende ontwikkelruimte beschikbaar is. Dit heeft als consequentie dat projecten met een bijdrage groter dan 0,05 mol N/ha/jaar ook een vergunning vereist is.

5. Natuurnetwerk Nederland

5.1 Beleid Provincie Utrecht

In Utrecht heet het Natuurnetwerk Nederland (NNN) nog steeds Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het beleid ten aanzien van de Utrechtse EHS is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening, die in 2014 partiel is herzien (Provincie Utrecht 2013, 2013a).

De provincie Utrecht hanteert zes toetsingscriteria voor beoordeling van effect op wezenlijke kenmerken een waarden van de Utrechtse EHS. Het betreft:

1. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem (inclusief de vereiste omgevingsfactoren zoals donkerte, bodem, water en milieu);
2. De robuustheid en aaneengeslotenheid van de EHS;
3. De aanwezigheid van bijzondere soorten;
4. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen;
5. Behoud van oppervlakte;
6. Behoud van samenhang.

5.2 Situatie ten opzichte van het NNN/de EHS

Het plangebied grenst aan de EHS (figuur 5.1). In het kader van goede ruimtelijke ordening dient in geval van een bestemmingsplanwijziging buiten de EHS alsnog getoetst te worden of de wijziging negatieve effecten heeft op de EHS. De EHS bestaat hier uit bebost gebied en enkele agrarische percelen langs de Middelweg en Broekhuizerlaan. Verder richting het noorden gaat het gebied op in het boscomplex van de Utrechtse Heuvelrug. Voor de volledig- en zorgvuldigheid wordt in deze rapportage daarom beoordeeld of als gevolg van de plannen (permanent) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS kan optreden.

Figuur 5.1 ligging plangebied (rode contouren) ten opzichte van EHS (groene vlakken). Bron achtergrond: PDOK.

5.3 Effectbeoordeling

Het plangebied ligt buiten EHS. Er vinden zodoende geen werkzaamheden plaats binnen de begrenzing van de EHS en de EHS wordt ook niet betreden als gevolg van het plan. Verlies van oppervlakte, samenhang, aantasting van de verbindingfunctie en robuustheid en aaneengeslotenheid van de EHS zijn dan ook uitgesloten. Omdat geen aanvullende (straat)verlichting wordt geplaatst en de werkzaamheden enkel overdag worden uitgevoerd is negatief effect door lichtuitstraling niet te verwachten. Eventuele effecten beperken zich tot verstorende effecten als gevolg van geluid.

Bouw- en sloopwerkzaamheden

De dichtstbijzijnde gebouw (gebouw 9 in figuur 1.1) dat wordt gesloopt ligt op een afstand van 10 meter van de EHS. Er wordt uitsluitend overdag gewerkt. De overige sloop- en bouwwerkzaamheden zijn van soortgelijk aard maar op grotere afstand van EHS. Gezien de afstand tot EHS en tijdelijke aard van de werkzaamheden zijn negatieve effecten door bouw- en sloopwerkzaamheden op de kernwaarden van de /ehs niet te verwachten.

Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt door werkzaamheden, verkeer en woonactiviteit geluid geproduceerd. Dit geluid kan een negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van de EHS. In 2018 is door De Roever Omgevingsadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd omdat het plangebied in het stiltegebied Overlangbroek ligt (zie ook paragraaf 5.5) (Oerlemans, 2018). De mate van geluidsbelasting op dit stiltegebied weegt zwaarder dan de geluidsbelasting op EHS omdat het plangebied in het stiltegebied ligt terwijl het plangebied zich buiten EHS bevindt. Indien er geen sprake is van een verstorend effect op het stiltegebied, dan betekent dit automatisch dat negatief effect door geluid op EHS is uit te sluiten.

De Roever Omgevingsadvies (2018) concludeert dat negatief effect door geluidsoverlast als gevolg van de beoogde situatie is uitgesloten (zie ook paragraaf 5.5). Derhalve is negatief effect op het EHS ook uit te sluiten.

5.4 Conclusie NNN/EHS

Er is geen sprake van verlies van oppervlakte en samenhang van de EHS en de verbindingfunctie van de EHS wordt niet aangetast. De robuustheid en aaneengeslotenheid blijft behouden. Uitstralende effecten van geluid en licht reiken niet tot in de EHS, waardoor geen verstoring op waarden binnen de EHS optreedt. De wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS worden niet aangetast.

5.5 Natuur buiten het NNN/EHS

Naast bescherming van natuur binnen het Natuur Netwerk is ook aandacht voor bescherming van natuur buiten het Natuur Netwerk. Het betreft bijvoorbeeld stiltegebieden, weidevogelgebied en ganzenfoeragegebied. Dergelijke gebieden kenmerken zich door de relatieve rust, de grote openheid en weidsheid.

Het plangebied ligt grotendeels binnen stiltegebied Overlangbroek (zie figuur 5.2). Regels over geluid in stiltegebieden is opgenomen in de Provinciale Milieuverordening Utrecht 2013 (PMV; Provincie Utrecht 2013c). Doel is het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden.

Figuur 5.2 ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stiltegebied (groene contouren) (provincie Utrecht, 2016).

Om de geluidbelasting van de beoogde situatie in kaart te brengen is door De Roever Omgevingsadvies een akoestisch onderzoek uitgevoerd (2018). Zij concluderen dat aan de richtwaarde uit de Provinciale Milieuverordening Utrecht 2013 wordt voldaan. Overige natuur buiten NNN is niet van toepassing. Vervolgstappen ten aanzien van natuur buiten NNN zijn niet aan de orde.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017). Juridisch Kader behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming Versie 1.0, juli 2017.

Oerlemans, T. (2018). Akoestisch onderzoek industrielawaai, herontwikkeling Hofstede schevichoven Middelweg 85 te Leersum. Documentnummer 20171017/CO2/TO.

Provincie Utrecht (2013). Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013 - 2028 (PRS). Vastgesteld door PS op 4 februari 2013.

Provincie Utrecht (2013a). Provinciale ruimtelijk verordening (PRV) Utrecht 2013. Vastgesteld door PS op 4 februari 2013.

Provincie Utrecht (2013c). Provinciale milieuverordening Utrecht 2013.

Scholten, H en Goutbeek, E. (2016). Quicksan natuurtoets vestiging Zwarthout in Leersum. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 16-086. Ecogroen bv Zwolle

Internet

BIJ12: grenswaarden Natura 2000-gebieden (https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde-_verlagingen/)

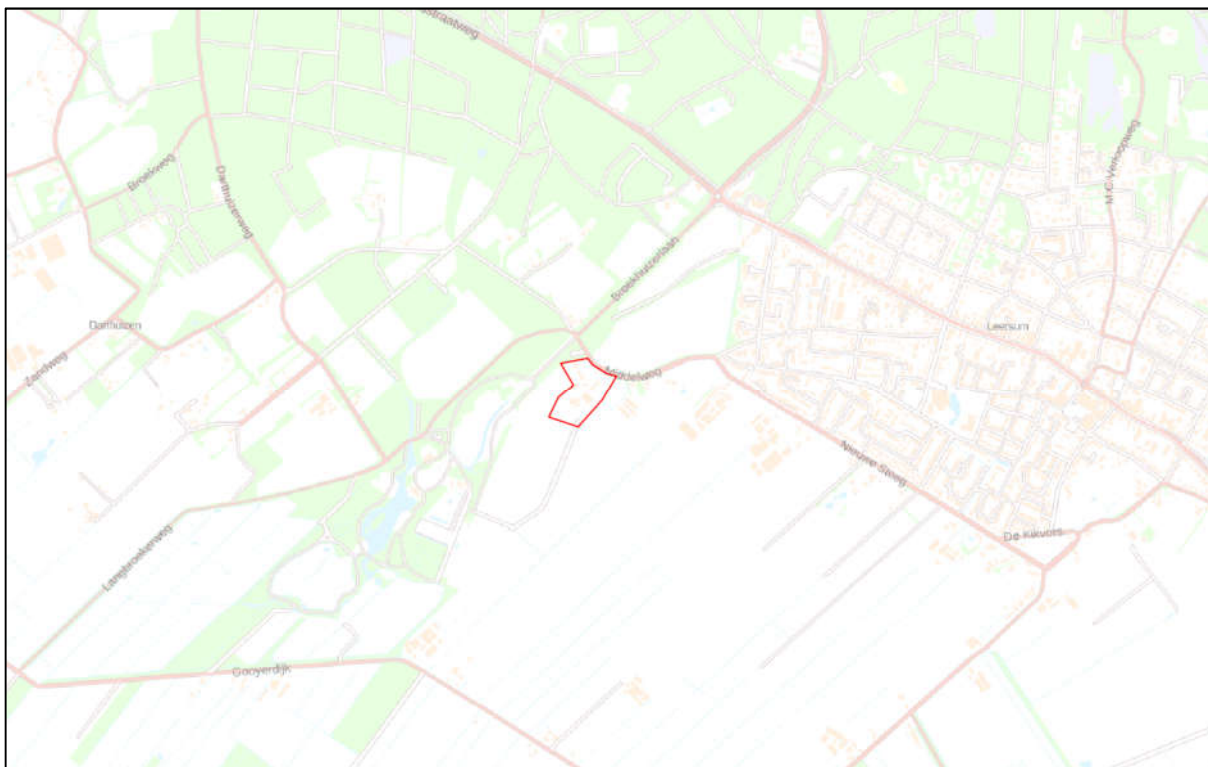
Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Nationale Databank Flora en Fauna: NDFF (<https://ndff-ecogrid.nl/>). Voor het laatst geraadpleegd op 20-12-2017.

Provincie Utrecht (2016) <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/>

Bijlagen

Bijlage 1 – Overzicht plangebied

Zie rode contouren voor plangebied. Bron achtergrond: PDOK.